

Dosarul nr. 3r-241/19

Prima instanță: Jud. Chișinău, sediul Centru (jud. V. Lastavețchi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Clima, E. Palanciuc, A. Malîi)

DECIZIE

24 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Vitalie Frumosu împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Iurie Babin cu privire la contestarea actului administrativ, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru, încasarea salariului în locul restabilirii în funcție, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 16 octombrie 2019 a Curții Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, împotriva hotărârii din 2 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 23 decembrie 2016, Vitalie Frumosu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Iurie Babin cu privire la contestarea actului administrativ, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru, încasarea salariului în locul restabilirii în funcție, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 2 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Vitalie Frumosu. A fost anulat ordinul nr. 138-P/1 din 17 noiembrie 2016 cu privire la demisie. A fost încasat salariul pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 17 noiembrie 2016 – 2 aprilie 2019, calculat reieșind din salariul mediu lunar în sumă de 9 309,83 de lei. A fost încasat cu titlu de compensație bănească în locul restabilirii în funcție suma de 37 000 de lei; cu titlu de prejudiciu moral suma de 10 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 8 500 de lei, iar în total

compensații în sumă de 55 500 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La data de 25 aprilie 2019 Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii contestate cu dispunerea scoaterii de pe rol a acțiunii din motivul nesoluționării prealabile a litigiului dat.

Prin încheierea din 10 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 2 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 2 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost anulată încheierea din 10 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza la Curtea de Apel Chișinău la faza primirii apelului depus de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova.

Prin încheierea din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 2 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La data de 28 octombrie 2019 Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova a depus recurs, fiind completat la 9 decembrie 2019 prin recursul suplimentar împotriva încheierii din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat că, consideră încheierea instanței de apel ca fiind ilegală și neîntemeiată, emisă cu încălcarea normelor de drept material și de drept procesual.

A menționat că litigiul dat urma a fi examinat în procedura contencioasă, da nu în procedura contenciosului administrativ. Or, Vitalie Frumosu a deținut funcția de medic-șef sanitar de stat al raionului, șef al Centrului de Sănătate Publică Drochia în baza contractului individual de muncă nr. 17/14.

Recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu prevederile art. 257 lin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Astfel, Colegiul consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece încheierea contestată datează cu 16 octombrie 2019, iar cererea de recurs a fost depusă la Curtea de Apel Chișinău la 28 octombrie 2019.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil,

comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, din motivele ce succed.

În temeiul art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Articolul 195 din Codul administrativ, prevede că procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

După cum denotă actele cauzei, prin hotărârea din 2 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Vitalie Frumosu. A fost anulat ordinul nr. 138-P/1 din 17 noiembrie 2016 cu privire la demisie. A fost încasat salariul pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 17 noiembrie 2016 – 2 aprilie 2019, calculat reieșind din salariul mediu lunar în sumă de 9 309,83 de lei. A fost încasat cu titlu de compensație bănească în locul restabilirii în funcție suma de 37 000 de lei; cu titlu de prejudiciu moral suma de 10 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 8 500 de lei, iar în total compensații în sumă de 55 500 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.167-174, Vol. I).

La data de 25 aprilie 2019 Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii contestate cu dispunerea scoaterii de pe rol a acțiunii din motivul nesoluționării prealabile a litigiului dat (f.d.162-163, Vol. I).

Prin încheierea din 10 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 2 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.181-182, Vol. I).

Prin decizia din 2 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost anulată încheierea din 10 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza la Curtea de Apel Chișinău la faza primirii apelului depus de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova (f.d.232-236, Vol. I).

Prin încheierea din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 2 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pe motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ (f.d.241-243, Vol. I).

Verificând legalitatea încheierii din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin prisma argumentelor invocate în recurs, se constată că aceasta a fost emisă cu respectarea normelor de drept procedural pertinente speței.

Or, conform art. 232 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

La acest segment este de menționat faptul că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor judecătorești determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

În condițiile speței este stabilit că hotărârea motivată a instanței de fond a fost notificată recurentului la data de 6 iunie 2019 prin intermediul poștei electronice, fapt confirmat prin extrasul anexat la materialele cauzei (f.d.178, Vol. I).

Respectiv, termenul de depunere a apelului motivat și-a început curgerea la 6 iunie 2019 și a expirat la 8 iulie 2019 inclusiv, perioadă de timp în care apelantul/recurentul nu a depus apelul motivat.

Mai mult, se reține că apelantul/recurentul fiind conștient că a depus la 24 aprilie 2019 doar cererea de apel nemotivată, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt însă ignorat de aceasta.

Art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ prevede că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

În asemenea împrejurări se constată drept temeinică încheierea instanței de apel, deoarece apelantul nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fapt ce a atras consecințele dispozițiilor art. 236 alin. (2) lit. e) din Cod administrativ.

Or, în termenul stabilit de lege pentru prezentarea apelului motivat apelantul nu a luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale. Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor, despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, este cert că neprezentând apelul motivat în termenul stabilit de lege, și prezentând cererea de apel motivată abia la data de 10 iulie 2019, ora 11.45min., Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

La acest capitol, instanța de recurs consideră necesar de a menționa și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În aceste circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază că instanța nu poate accepta o asemenea omisiune, or, ea contravine art. 27 din Codul de procedură civilă (disponibilitatea în drepturi a participanților la proces) și art. 6 CEDO (dreptul la un proces echitabil).

Instanța de recurs accentuează că, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea contestată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Totodată, se menționează că alegațiile din cererea de recurs nu pot fi reținute de către instanța de recurs, or, acestea rezultă din interpretarea recurentului eronată a prevederilor legale.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b), art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu